

Sindre Oterhals
Saxekroken 14
7374 Røros

Kontrollutvalget Røros kommune
c/o Kontrollutvalget Fjell IKS
Rytrøa 14
2550 Os i Østerdalen

25.februar 2022

KLAGE PÅ MANGLENDE DOKUMENTINNSYN – SENT SVAR

Kravet ble sendt 19.februar 2022. Jeg har ennå ikke mottatt svar på selve innsynskravet, men har fått svar om at den skal legges frem for kontrollutvalget 15.mars 2022.

Så lang saksbehandlingstid strider med kravet om at innsynskrav skal behandles "uten ugrunnet opphold", jf. offentlighetslovens § 29 første ledd. I henhold til praksis og forarbeider betyr dette krav om behandling samme dag og senest innen 1-3 virkedager.

Sivilombudsmannen har i flere av sine uttalelser lagt til grunn at innsynskrav skal behandles samme dag, eller senest innen 1-3 virkedager, og at en saksbehandlingstid på over åtte dager er uakseptabel lang, med mindre det foreligger forhold ved selve innsynskravet som krever lenger saksbehandlingstid.

Et alminnelig krav om behandling innen 1-3 dager er gjentatt flere steder i forbindelse med arbeid med den nye offentleglova 19. mai 2006 nr. 16, jf. NOU:30 s. 220 og Ot.prp. nr. 102 (2004-2005) s. 151, og er også tatt inn i Justisdepartementets rettleiar til offentleglova, punkt 9.3:

"Offentleglova § 29 fyrste ledd andre punktum slår fast at eit krav om innsyn skal avgjerast utan ugrunna opphald. Ei tilsvarande føresegn fanst i offentlegheitslova 1970. Kva som skal reknast som grunna opphald, må vurderast konkret ut frå om innsynskravet reiser vanskelege spørsmål, kva omfang kravet har og kva for arbeidsmengde organet har elles. Dette inneber at innsynskravet skal avgjerast så snart som det er praktisk mogleg. Vanlege krav bør avgjerast same dag som dei er mottekne, eller i alle fall innan éin til tre verkedagar. Dersom det derimot må gjerast undersøkingar, kravet reiser vanskelege og tvilsame spørsmål, eller gjeld store eller mange dokument, og saka difor medfører mykje arbeid, kan det brukast meir tid til sakshandsaminga, men kravet må like fullt avgjerast så snart det er praktisk mogleg. At sakshandsamaren som er ansvarleg for saka innsynskravet gjeld, er bortreist, sjuk eller på ferie når kravet kjem inn, gir ikkje grunnlag for å utsetje handsaminga av innsynskravet. Det enkelte organ må syte for rutinar som gjer at innsynskrav kan handsamast utan at ein er avhengig av at enkeltpersonar er til stades.»

Det er også lagt til grunn av Sivilombudsmannen i flere uttalelser, jf. Sivilombudsmannens rapport om Justisdepartementets behandling av innsynssaker fra 2017, uttaler ombudsmannen følgende om saksbehandlingstid av innsynssaker:

«Det følger imidlertid av selve formålet med offentleglova at innsynsbegjæringer må behandles raskt. Dersom forvaltningens saksbehandlingstid blir for lang, vil ofte innsynsbegjæringen miste mye av sin aktualitet og interesse. Offentlighetsprinsippet vil kunne bli uthult og lovens effektivitet som redskap for pressen og allmennheten til å få innsyn i offentlig forvaltning blir betydelig svekket, dersom innsynsbegjæringer ikke behandles hurtig. Rask saksbehandlingstid er også viktig av hensyn til allmennhetens tillit til forvaltningen, og vil kunne motvirke at det oppstår mistanke om at forvaltningen legger vekt på utenforliggende hensyn ved å trenere eller vanskeliggjøre behandlingen av innsynsbegjæringer som kan avdekke mulige kritikkverdige forhold. Dersom det må ventes at det vil ta uforholdsmessig lang tid før en begjæring om innsyn kan avgjøres, skal det snarest mulig gis et foreløpig svar, jf. forvaltningsloven § 11 a»

Etter å ha redegjort for at 40 % av sakene ombudsmannen har undersøkt, har en saksbehandlingstid på mer enn tre dager, står det følgende i punkt 4.2.3: «Departementet har oppgitt ulike grunner til at en innsynsbegjæring kan ta lang tid å besvare. Det er uklart hva som var grunnen til den lange saksbehandlingstiden i de konkrete sakene som inngår i ombudsmannens undersøkelse. Ombudsmannen minner om at reglene om behandlingstid for saker om innsyn også gjelder i perioder med redusert bemanning, og departementet bør etter ombudsmannens syn gjennomgå sine rutiner for å sørge for at innsynssakene får tilstrekkelig prioritet. Ombudsmannen støtter også departementets konklusjon om at rutinene bør følges bedre opp for å sikre at de følges.»

Det samme følger av Sivilombudsmannens uttalelse i sak 2012/1807, der ombudsmannen uttaler: «Jeg har tidligere lagt til grunn at de fleste innsynsbegjæringer bør kunne behandles innen en til tre dager, men at det i enkelte tilfeller kan ta lengre tid. I NOU 2003: 30 på side 220 gis det uttrykk for at en saksbehandlingstid på over åtte dager «vil normalt måtte regnes som uakseptabelt lang», og 2006/2192, der følgende presiseres:

“Det følger av offentlighetsloven § 9 første ledd at begjæringer om innsyn i forvaltningens dokumenter skal avgjøres «uten ugrunnet opphold». I særskilte meldinger til Stortinget og i flere uttalelser har ombudsmannen lagt til grunn at de fleste begjæringer bør «kunne avgjøres samme dag eller i alle fall i løpet av 1-3 virkedager, dersom det ikke skulle foreligge spesielle praktiske vanskeligheter» (Somb-2005-14). Både regjeringen og Stortingets justiskomite har sluttet seg til dette, se St.meld. nr. 32 (1997-1998) på side 97 og 100, samt Innst. S. nr. 21 (1998-1999) på side 18.”

Minner også om bestemmelse i § 32(2) som fastslår at dersom det tar mer enn 5 dager å besvare et innsynskrav, regnes dette som et avslag som kan tas direkte opp med klageinstans så lenge ikke Kongen i statsråd er klageinstans.

På bakgrunn av dette ber jeg om en snarlig tilbakemelding på mitt innsynskrav. Dersom jeg ikke mottar svar snarest, vil jeg ta saken direkte opp med klageinstansen.

Vennlig hilsen

Sindre Oterhals